

III. Výsledky hospodaření zdravotních pojišťoven

Finanční prostředky systému veřejného zdravotního pojištění (dále jen „v.z.p.“) jsou nedílnou součástí veřejných financí. Hodnocení vývoje systému v.z.p. za rok 2011 vychází z údajů ročních statistických a účetních výkazů zdravotních pojišťoven (dále jen „ZP“), zpracovaných v souladu s vyhláškou č. 362/2010 Sb., které byly předloženy na Ministerstvo zdravotnictví (dále jen „MZ“) a na Ministerstvo financí (dále jen „MF“) do 29.2.2012. Údaje v nich obsažené jsou podkladem i pro vypracování ročních účetních závěrek a výročních zpráv za rok 2011, které dále podléhají povinnému auditu. Ověřené dokumenty předloží ZP do 30.4.2012 na MZ a MF. Po jejich posouzení budou předloženy, společně s návrhem „vyjádření vlády“, vládě a poté, spolu s usnesením vlády (dále jen „UV“), do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR (dále jen „PSP ČR“) ke konečnému projednání. Zdravotně pojistné plány na rok 2011 byly vládou doporučeny UV 174/11 k projednání v PSP ČR. Zde byly schváleny usnesením č. 586/11. Do doby jejich schválení hospodařily všechny ZP podle provizorií (vydaných MZ po projednání s MF). Postupy účtování nebyly pro ZP v r. 2011 upravovány a proto meziroční srovnání výsledků hospodaření systému v.z.p. za rok 2011/2010 poskytuje objektivní údaje.

K 31.12.2011 zajišťovalo osm činných ZP služby systému v.z.p. pro 10 409 487 pojištěnců. K 28.3.2011 došlo (v souladu s § 6 zákona č. 280/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů) ke sloučení ZP Média se Všeobecnou zdravotní pojišťovnou (dále jen „VZP ČR“). Účetní závěrka ZP Média k 28.3.2011 byla uzavřena auditorem s výhradou a VZP ČR, po zbývajícím období r. 2011, prováděla analýzu převzatých dokumentů a upřesňovala především stavy převzatých závazků a pohledávek.

Z hlediska organizačního uspořádání systému v.z.p. bylo krajské uspořádání, doplněné územními pracovišti, povinné podle zákona č. 551/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, pouze pro VZP ČR. Její síť poboček, územních pracovišť a především smluvních zdravotnických zařízení (dále jen „ZZ“) zajišťovala celostátní dostupnost zdravotní péče. U VZP ČR bylo v r. 2011 v průměru registrováno 6 275 820 pojištěnců (60,4 %), u sedmi ZZP bylo zaregistrováno celkem 4 118 487 pojištěnců (39,6 %). Vývoj počtu pojištěnců byl v r. 2011 ovlivněn připravovaným přechodem na roční frekvenci registračních termínů (s účinností od 1. 1. 2012) již při posledním registračním termínu k 1. 10. 2011. Připravovaná změna měla u VZP ČR za následek citelný úbytek pojištěnců, který převýšil počet převzatých pojištěnců od ZP Média. Důvodem byly především obavy pojištěnců o dostatečnou platební schopnost VZP ČR v r. 2012. K 31.12.2011 VZP ČR registrovala již pouze 6 251 241 pojištěnců (60,1%) a ostatní ZZP celkem 4 158 246 (39,9 %).

Průměrný počet zaměstnanců systému v.z.p. dosáhl 6 327 osob s meziročním úbytkem o 10,3 %. Úbytek zaměstnanců zaznamenala především VZP ČR v důsledku probíhající centralizace informačního systému.

Vývoj hospodaření systému v.z.p. v roce 2011 lze charakterizovat následujícími údaji:

Tabulka č. 25: Vývoj hospodaření systému v.z.p. v roce 2011 (v mil. Kč)

Vývoj hospodaření veřejného zdravotního pojištění Vybrané ukazatele	Skutečnost	Rozdíl	Změna	Neauditované výsledky hospodaření	Rozdíl	Změna
	v mil. Kč 2010	v mil. Kč 2010 - 2009	v % 2010 / 2009	v mil. Kč 2011	v mil. Kč 2011 - 2010	v % 2011 / 2010
Příjmy v systému veřejného zdravotního pojištění celkem	215 615	3 416	101,6	220 390	4 775	102,2
v to m: inkaso pojistného po přerozdělování	212 782	4 042	101,9	217 642	4 860	102,3
z toho: ze SR na nevýdělečné pojištěnce *)	52 473	3 269	106,6	52 960	487	100,9
ostatní příjmy a výnosy v.z.p.	2 220	-854	72,2	2 199	-21	99,1
výnosy z komerční činnosti, smluvního pojištění a připojištění	98	-11	89,9	94	-4	95,9
platby od zahr. pojišťoven na základě mezimár. smluv	5 15	239	186,6	455	-60	88,3
Výdaje v systému zdravotního pojištění celkem	222 500	3 870	101,8	225 545	3 045	101,4
v to m: výdaje na zdravotní péči	214 373	4 340	102,1	217 641	3 268	101,5
provozní režie	7 657	-506	93,8	7 284	-373	95,1
výdaje za cizince uhrazené zdravotnickým zařízením	421	43	111,4	552	131	131,1
náklady na celkovou komerční činnost	49	-7	87,5	68	19	138,8
Saldo všech příjmů celkem a výdajů celkem	-6 885	-454	107,1	-5 155	1 730	74,9
Saldo příjmů a výdajů bez vlivu komerční činnosti	-6 934	-450	106,9	-5 181	1 753	74,7

*) Rozdíl mezi skutečnými výdaji na platby za nevýdělečné pojištěnce ze státního rozpočtu a výstupy z účetnictví je způsoben časovým posunem, v důsledku procesu 12. přerozdělování pojistného.

Vlivem zákona č. 362/2009 Sb. došlo v r. 2010 k navýšení platby státu z 677 Kč na 723 Kč měsíčně na jednoho "státem hrazeného pojištěnce". Celková platba státu v r. 2010 dosáhla 52 700 mil. Kč.

V r. 2011 se platba státu ve výši 723 Kč nezvyšovala, celková platba státu dosáhla 52 717 mil. Kč v důsledku nárůstu počtu pojištěnců zařazených v této kategorii.

Položky výdaje celkem za rok 2011 a saldo celkem za r. 2011 byly (oproti výkazům ZP) sníženy o hodnotu 4 471 mil. Kč, tj. částku, která byla v závěru roku 2011 převedena na zvláštní účet přerozdělování a zůstala na tomto účtu uložena až do 1. přerozdělování v lednu 2012.

Příjmy celkem v roce 2011 dosáhly 220 390 mil. Kč, s meziročním nárůstem o 2,2 % (zvýšení tempa meziročního nárůstu o 0,6 p. b.). Z toho příjmy pojistného po přerozdělování dosáhly 217 642 mil. Kč, s meziročním nárůstem o 2,3 % (při zvýšení tempa meziročního nárůstu o 0,4 p. b.). Příjmy z vlastního výběru dosáhly 164 682 mil. Kč a meziročně vzrostly o 2,7 %. Výše vyměřovacích základů pojistného se meziročně nezměnila u zaměstnanců, zaměstnavatelů, OSVČ, osob bez zdanitelných příjmů, ani u osob za které je plátcem stát. Výše platby státu za jednoho pojištěnce činila v obou porovnávaných obdobích 723 Kč na měsíc. Celkový počet státem hrazených pojištěnců dosahoval v r. 2011 v průměru 6 070 007 osob. Platba státu v r. 2011 dosáhla 52 717 mil. Kč a vlivem vyššího počtu státem hrazených pojištěnců meziročně vzrostla o 17 mil. Kč. Při 100 % přerozdělování pojistného nemá na příjmy jednotlivých ZP vliv jejich rozdílná skladba plátců pojistného. Kriteria procesu přerozdělování se každoročně aktualizují s vazbou na vynaložené náklady na zdravotní péči **všech pojištěnců** (o dva roky zpět), v členění na muže a ženy po 5 letech věku. Zvláštní postup je používán u propočtu podílu za tzv. „nákladné pojištěnce“ v oddělené části systému 100 % přerozdělování. Principu 100 % přerozdělování pojistného podléhá veškeré vybrané pojistné, platba státu, prostředky úroků vzniklých na zvláštním účtu (snížené o poplatky za vedení tohoto účtu) i mimořádné prostředky získané podle § 6a zákona č. 280/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, při uzavření procesu likvidace některé ze ZP.⁴

V roce 2011 získala VZP ČR při přerozdělování vybraného pojistného a plateb státu celkem 47 343 mil. Kč, s meziročním nárůstem o 254 mil. Kč. Výsledné roční saldo měsíčních odvodů a příjmů z přerozdělování u souboru ZP bylo 5 617 mil. Kč, s meziročním nárůstem o 232 mil. Kč. Z této skupiny odvedla na zvláštní účet přerozdělování finanční prostředky pouze OZP v celkové hodnotě 2 157 mil. Kč.

⁴ K 31.12.2011 nebyla uzavřena ještě likvidace Hornické zaměstnanecké zdravotní pojišťovny a Mendlovy zdravotní pojišťovny. V průběhu r. 2011 došlo k výmazu z obchodního rejstříku pouze u ZP Sport, likvidační zůstatek však byl nulový.

Průměrné příjmy celkem na jednoho pojištěnce v roce 2011 dosáhly 21 203 Kč. Nejvyšší příjmy vykázala VZP ČR v hodnotě 22 674 Kč, nejnižší příjmy celkem vykázala ZP Metal-Alliance v hodnotě 17 802 Kč; ZZP v průměru dosáhly hodnoty 18 962 Kč.

Ostatní příjmy a výnosy v.z.p. v r. 2011 dosáhly 2 199 mil. Kč (1 % z celkových příjmů) a jejich výše meziročně stagnovala.

Na bankovní účty základních fondů zdravotního pojištění bylo prostřednictvím Centra mezistátních úhrad převedeno od zahraničních pojišťoven 455 mil. Kč. Celkový stav vzájemných pohledávek a závazků vykazoval k 31.12.2011 převis pohledávek vůči zahraničním pojišťovnám hodnotu 516 mil. Kč. Tento rozdíl je přechodně kryt především z bankovního účtu základního fondu zdravotního pojištění VZP ČR.

Roční výdaje systému v.z.p. celkem dosáhly 225 545 mil. Kč, s meziročním nárůstem o 1,4 % (meziroční tempo růstu pokleslo o 0,4 p. b.). Jedná se o „objektivizované výdaje“, ze kterých byly vyjmuty mimořádné odvody části zůstatků z bankovních účtů základních fondů, provedené v souladu se zákonem č. 298/2011 Sb.⁵. Z hodnoty objektivizovaných výdajů dosáhly výdaje na zdravotní péči 217 641 mil. Kč (tj. 96,5 %). Jejich meziroční nárůst dosáhl 1,5 %, při meziročním poklesu tempa růstu o 0,6 p. b.

V přepočtu na jednoho pojištěnce dosáhly průměrné roční výdaje za zdravotní péči hrazenou ze základního fondu zdravotního pojištění 20 872 Kč (u ZZP celkový průměr 18 524 Kč, u VZP ČR 22 412 Kč). Vykázané rozdíly ve výdajích za zdravotní péči mezi VZP ČR a skupinou ZZP byly ovlivněny, jak rozdílnou skladbou pojištěnců, tak i smluvními vztahy se ZZ a cenovými dodatky na rok 2011. V obou skupinách ZP byly vynaložené výdaje na zdravotní péči vyšší než dosažené příjmy z přerozdělování. Podrobnou analýzu nákladů na zdravotní péči, v členění na jednotlivé segmenty zdravotní péče, budou obsahovat jednotlivé výroční zprávy ZP za rok 2011 a souhrnné hodnocení vývoje systému v.z.p. (termín předložení vládě září 2012).

V oblasti tvorby a čerpání fondů prevence v r. 2011 již nebyla v platnosti žádná omezení (z dohod s MZ) a jejich čerpání podléhalo, v souladu se zákony, pouze rozhodnutí správních rad. V souladu s § 16 zákona č. 280/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, uhradily ZZP v roce 2011 každému pojištěnci nadstandardní péči v průměru za 108 Kč. VZP ČR, v souladu s podmínkami § 7 zákona č. 551/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů, vynaložila v průměru pouze 41 Kč. Na rozdíl od ZZP může sice VZP ČR tvořit i čerpat tyto prostředky i v období kdy nevykazuje vyrovnané hospodaření, avšak přiděly do fondu prevence jsou u VZP ČR ze zákona trvale nižší.

Podle usnesení vlády č. 202/2011 se mělo MZ pokusit dohodou se ZP i na roky 2011 a 2012 zajistit snížení nákladů na činnost (obdobně jako v letech 2009 a 2010). K uzavření dohody však nedošlo a tak průměrný koeficient v procentech mohl (v souladu § 7 vyhlášky č. 418/2003 Sb., ve znění pozdějších předpisů) dosáhnout za systém v.z.p. až 3,47 %. Avšak v důsledku opatření jednotlivých ZP dosáhlo skutečné čerpání v průměru 2,79 %. VZP ČR ve skutečnosti čerpala limit ve výši 2,73 %, tj. absolutní částka jejího přidělu na vlastní činnost dosáhla 3 863 mil. Kč. Průměrný limit za skupinu ZZP dosáhl 2,90 % a celková

⁵ Tyto odvody ve výši 1/3 zůstatků finančních prostředků bankovních účtů základních fondů zdravotního pojištění podle stavu k 31.12.2010 odvedly již v r. 2011 všechny ZP, s výjimkou VZP ČR a VoZP ČR. Hodnota odvodů uskutečněných do 31. 12. 2011 činila 4 471 mil. Kč. Zbývající část odvodů od VZP ČR a VoZP ČR ve výši 899 mil. Kč byla provedena v termínu do 5.1.2012 tak, jak umožňoval zákon č. 298/2011 Sb. Do 5.1.2012 byl uskutečněn i odvod ze Zajišťovacího fondu ve výši 732 mil. Kč. Celková hodnota mimořádných prostředků zapojených do 1.přerozdělování r. 2012 činila 6 102 mil. Kč. VZP ČR, v rámci daného přerozdělení, získala navíc v lednu 2012 cca 3,2 mld. Kč.

hodnota přidělů činila 2 252 mil. Kč. Při zapojení existujících zůstatků na bankovních účtech fondů provozního charakteru do financování provozních potřeb vynaložily ZP na provozní režii (včetně investičních výdajů) prostředky ve výši 7 284 mil. Kč, z toho na investiční výdaje bylo použito celkem 793 mil. Kč (z toho u VZP ČR 496 mil. Kč).

VZP ČR převzala při sloučení se ZP Média povinnost splacení půjčky vůči původnímu žadateli o zřízení ZP Média. Nesplacená výše půjčky činila k okamžiku sloučení 130 mil. Kč, do konce roku 2011 splatila VZP ČR z provozních prostředků 97 mil. Kč. Z ostatních ZZP přijala pouze ZP Metal – Aliance v r. 2011 komerční úvěr 55 mil. Kč na nákup provozní budovy. V průběhu roku splatila 1 mil. Kč. Splacení tohoto úvěru je rozloženo do r. 2016, zdrojem k úhradě budou prostředky fondu reprodukce majetku. Ostatní ZZP hospodařily v r. 2011 bez úvěrů, půjček a jakýchkoliv finančních výpomocí.

Saldo příjmů celkem a výdajů celkem (dále jen „saldo“) u činných ZP jako celku dosáhlo v roce 2011 hodnoty -5 155 mil. Kč. Záporná hodnota však oproti r. 2010 poklesla na 74,9 %.

Finanční rezervy na bankovních účtech všech fondů v.z.p. k 31.12.2011 poklesly, v důsledku záporného salda, meziročně o 9 634 mil. Kč a dosáhly 14 701 mil. Kč. V úbytku finančních prostředků je obsažena i hodnota 4 471 mil. Kč, která představuje v předstihu provedené odvody ZZP na zvláštní účet přerozdělování v návaznosti na zákon č. 298/2011 Sb. Zůstatky finančních prostředků u jednotlivých ZP (v přepočtu na jednoho pojištěnce) jsou velmi nerovnoměrné. Nejnižší finanční rezervy v přepočtu na jednoho pojištěnce vykázala VZP ČR ve výši 273 Kč/1 pojištěnce, průměr za ZZP dosáhl 3 153 Kč/1 pojištěnce.

Na bankovních účtech základních fondů zdravotního pojištění bylo soustředěno celkem 8 965 mil. Kč. U VZP ČR byla zásoba na bankovním účtu základního fondu zdravotního pojištění 911 mil. Kč, avšak vytvořená pouze z prostředků rezervního fondu, který zůstal k 31.12.2011 téměř vyčerpán. Daná zásoba byla vytvořena účelově, aby mohl být splněn závazek z přechodného ustanovení zákona č. 298/2011 Sb., který do 5.1.2012 vyžadoval převedení skutečného objemu finančních prostředků z bankovního účtu VZP ČR na zvláštní účet přerozdělování ve výši 766 mil. Kč.

Zůstatky na bankovních účtech rezervních fondů dosáhly k 31.12.2011 celkem 1 038,4 mil. Kč. Z toho u VZP ČR činila zásoba pouze 0,3 mil. Kč. Ostatní ZZP naplnily rezervní fondy v souladu se zákonem.

Zůstatky na bankovních účtech provozního charakteru dosáhly k 31.12.2011 celkem 4 098 mil. Kč (z toho VZP ČR 784 mil. Kč) a meziročně poklesly o 654 mil. Kč. Z toho zůstatky finančních prostředků sociálních fondů (určené pro zaměstnance) dosáhly celkem 63 mil. Kč, s meziročním poklesem o 9 mil. Kč. Na bankovních účtech fondů prevence (nadstandardní péče pro pojištěnce) bylo soustředěno 591 mil. Kč (z toho VZP ČR 19 mil. Kč), s meziročním nárůstem o 127 mil. Kč. Nárůst zůstatků u ZZP byl důsledkem uvolnění tvorby fondů ZZP v r. 2011 (v r. 2009 a 2010 byly regulovány v rámci dohod s MZ).

Poměr mezi stavem závazků a pohledávek v systému v.z.p. a jejich strukturou ukazují následující srovnání:

Tabulka č. 26: Stav závazků, pohledávek a dalších položek (v tis. Kč)

Stavy závazků, pohledávek, dohadných položek, rezerv a opravných položek	2010		2010		2011		Meziroční změny 2011/2010 v %			
	VZP ČR	ZZP	celkem	činné ZP	VZP ČR	ZZP	celkem	VZP ČR	ZZP	Celkem
	Ukazatel k datu 31.12.daného roku		celkem	činné ZP	celkem		činné ZP			
Závazky celkem	19 522 216	8 711 744	28 233 960	24 564 784	9 201 675	33 766 459	125,8	105,6	119,6	
v to m: závazky vůči zdravotnickým zařízením ve lhůtě splatnosti	17 518 582	8 214 314	25 732 896	19 804 396	8 624 421	28 428 817	113,0	105,0	110,5	
závazky vůči zdravotnickým zařízením po lhůtě splatnosti		0	0	0	0	0				
ostatní závazky ve lhůtě splatnosti	2 003 634	497 430	2 501 064	4 760 388	577 254	5 337 642	237,6	116,0	213,4	
ostatní závazky po lhůtě splatnosti		0	0	0	0	0				
Pohledávky celkem - v metodice platné od 1.1.2010 *)	25 832 341	11 921 610	37 753 951	22 967 397	15 513 264	38 480 661	88,9	130,1	101,9	
v to m: pohledávky za plátcí pojistného ve lhůtě splatnosti	8 033 606	6 253 036	14 286 642	7 865 374	6 644 807	14 510 181	97,9	106,3	101,6	
pohledávky za plátcí pojistného po lhůtě splatnosti *)	14 535 187	4 868 255	19 403 442	12 096 527	5 208 228	17 304 755	83,2	107,0	89,2	
pohledávky za zdravotnickými zařízeními ve lhůtě splatnosti	1 657 663	433 384	2 091 047	997 972	390 078	1 388 050	60,2	90,0	66,4	
pohledávky za zdravotnickými zařízeními po lhůtě splatnosti	0	1 275	1 275	770 495	2 512	773 007		197,0	60 628,0	
ostatní pohledávky ve lhůtě splatnosti	1 485 599	210 762	1 696 361	1 120 199	3 197 863	4 318 062	75,4	1 517,3	254,5	
ostatní pohledávky po lhůtě splatnosti	120 286	154 898	275 184	116 830	69 776	186 606		45,0	67,8	
dohadné položky pasivní (k závazkům)	1 093 114	2 324 237	3 417 351	921 383	1 644 878	2 566 261	84,3	70,8	75,1	
dohadné položky aktivní (k pohledávkám)	645 351	635 898	1 281 249	416 534	530 242	946 776	64,5	83,4	73,9	
Rezervy celkem změna metodiky k 1.1.2008 a 1.1.2010	65 430	14 998	80 428	87 397	14 991	102 388	133,6	100,0	127,3	
Opravné položky celkem - nová položka od 1.1.2010 *)	16 078 115	5 683 237	21 761 352	18 834 482	6 244 733	25 079 215	117,1	109,9	115,2	
Pohledávky celkem včetně opravných položek	41 910 456	17 604 847	59 515 303	41 801 879	21 757 997	63 559 876	99,7	123,6	106,8	

*) Hodnoty opravných položek byly v r. 2010 (v důsledku změny účetní metodiky) vyčleněny z pohledávek celkem a z pohledávek po lhůtě splatnosti a jejich výše je čtvrtletně upřesňována.

Pozn.: V roce 2011 jsou zvýšeny ostatní závazky VZP ČR „časově omezenými závazky vůči ZZP“, které vznikly v důsledku převodu finančních prostředků na zvláštní účet přerozdělování podle zákona č. 298/2011 Sb. Z téhož důvodu jsou u ZZP přechodně evidovány zvýšené ostatní pohledávky.

V závazcích celkem nejsou obsaženy zůstatky komerčního úvěru ZP ME-A a zůstatky splátky půjčky ZP Média, kterou ještě v r. 2012 bude splácet VZP ČR.

Stav pohledávek celkem k 31.12.2011 dosáhl 38 481 mil. Kč, k tomu byl vykázán stav opravných položek v hodnotě 25 079 mil. Kč (z toho VZP ČR 18 834 mil. Kč a soubor ZZP 6 245 mil. Kč). Z pohledávek celkem dosáhly pohledávky po lhůtě splatnosti 17 305 mil. Kč. Celkový stav pohledávek celkem vč. opravných položek dosáhl 63 560 mil. Kč a meziročně vzrostl o 6,8 %. Nárůst se promítl do hospodaření ZZP (o 23,6 %), u VZP ČR došlo k nevýraznému snížení o 0,3 %. Stav ostatních pohledávek u ZZP byl přechodně na přelomu roku 2011-2012 navýšen o částku 3 191 mil. Kč v důsledku předčasného převodu finančních prostředků na zvláštní účet (zajištění povinnosti vyplývající ze zákona č. 298/2011 Sb.).

Hodnota odpisů nedobytných pohledávek za pojistným a příslušenstvím dosáhla v r. 2011 celkem 4 245 mil. Kč, dalších 373 mil. Kč bylo jednotlivými ZP a jejich Rozhodčími orgány prominuto plátcům pojistného v důsledku rozhodnutí o odstranění tvrdosti v oblasti příslušenství (při splnění zákonné podmínky úhrady pojistného). Nad rámec zaúčtovaných pohledávek vůči plátcům pojistného byl propočtem stanoven k 31.12.2011 stav dohadných položek aktivních 947 mil. Kč, který představoval výši neproučtovaných pohledávek.

Stav závazků celkem dosáhl k 31.12.2011 hodnoty 33 766 mil. Kč, s meziročním nárůstem o 19,6 % (z toho u VZP ČR o 25,8 % a u ZZP o 5,6 %). Nárůst závazků byl přechodně v závěru roku 2011 zvýšen u VZP ČR o 3 191 mil. Kč, v důsledku převodu prostředků od ZZP na zvláštní účet přerozdělování. Všechny ZZP hospodařily k 31.12.2011 bez závazků po lhůtě splatnosti vůči ZZ. Závazky ve lhůtě splatnosti vůči ZZ dosáhly k 31.12.2011 celkem 28 429 mil. Kč a meziročně vzrostly o 10,5 %. Stav těchto závazků, v přepočtu na denní výdaje za zdravotní péči, představoval k 31.12.2011 v průměru 48 dnů (v rozmezí od 28 dnů u RBP do 53 dnů u VoZP ČR). VZP ČR vykázala přepočtený stav závazků 51 dnů. Všechny tyto závazky byly uvedeny jako závazky ve lhůtě splatnosti. Součástí závazků celkem byly i dohadné položky pasivní ve výši 2 566 mil. Kč, s meziročním poklesem o 24,9 %. Daná položka vyjadřuje především neuzavřená zúčtování zdravotní péče jejichž vypořádání se, s ohledem na složitá pravidla kontrolních mechanismů vložená do platných právních předpisů (např. korekční koeficienty), posouvá obvykle až do 2. pololetí následujícího roku.

Celková hodnota čistých aktiv a pasiv dosáhla k 31.12.2011 (sl. 4 výkazu Rozvaha) za systém v.z.p. jako celek 63 810 mil. Kč; z toho VZP ČR dosáhla 32 975 mil. Kč a ZZP

30 834 mil. Kč⁶. Jak aktiva, tak i pasiva systému v.z.p. byla přechodně navýšena o hodnotu převodů finančních prostředků ve výši 3 191 mil. Kč z bankovních účtů ZZP zvláštní účet pro potřeby 1. přerozdělování 2012.

Aktiva celkem byla tvořena, z 58,8 % pohledávkami z v.z.p.(vč. dohadných položek aktivních), z 27,2 % vlastními finančními prostředky a z 8,9 % dlouhodobým hmotným majetkem. V aktivech VZP ČR a OZP se tak jako v předchozích letech projevuje i hodnota akcií jejich dceřiných společností – komerčních pojišťoven⁷. VZP ČR v průběhu 2. pololetí získala navíc dalších 46 % akcií IZIP a. s. a stala se tak vlastníkem 51 % akcií této společnosti. Zbývající položky aktiv systému v.z.p. nejsou z hlediska struktury ani objemu významné.

V pasivech celkem se promítají především stavy závazků z v.z.p.(včetně dohadných položek pasivních) v podílu 51,6 %, zůstatky fondů v.z.p., které tvoří 26,4 % a zůstatky ostatních kapitálových fondů které tvoří 19,9 %. Ostatní položky pasiv jsou z pohledu hospodaření systému v.z.p. nevýznamné.

Součástí systému v.z.p. byly i prostředky Zajišťovacího fondu, vytvořené v letech 1998 až 2005 z povinných příspěvků ZZP, poté byla tato povinnost ročních příspěvků novelou zákona č. 280/1992 Sb. zrušena. Fond je řízen 5 člennou správní radou, jmenovanou ministrem zdravotnictví. V souvislosti s pokračující recesí bylo rozhodnuto o zapojení těchto prostředků do systému přerozdělování na zvláštním účtu. Zákon č. 298/2011 Sb. stanovil převod ve výši 95 % zde soustředěných prostředků k 31.12.2010 (793 mil. Kč) v termínu do 5.1.2012 na zvláštní účet přerozdělování za účelem posílení prostředků 1. přerozdělování r. 2012. Tento převod byl uskutečněn v zákonem stanoveném termínu.

Detailní rozbor hospodaření jednotlivých ZP bude pro potřeby vlády ČR a PSP ČR zpracován v souvislosti s hodnocením výročních zpráv za rok 2011.

⁶ Z hodnoty čistých aktiv byly již v r. 2010 vyloučeny opravné položky k pojistnému, které se každé čtvrtletí přehodnocují a z hlediska účetního se jedná o pohledávky aktivně vymáhané na dlužnících.

⁷ U VZP ČR jde o Pojišťovnu VZP a. s., která funguje od 1. 5. 2004 a u OZP o pojišťovnu Vitalitas a. s., která byla založena v roce 1998). Obě akciové společnosti jsou ve 100% vlastnictví jmenovaných ZP. Hodnota akcií v držení VZP ČR, včetně IZIP a. s. činila 106 024 tis. Kč, u OZP 139 751 tis. Kč.